

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้าของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อประกอบการพิจารณาผลในส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับยาบ้าและถูกศาลตัดสินจำคุก (ผิดและอบรม) ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป จำนวน 209 ราย (ณ วันที่ 31 มีนาคม 2545) ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS-Statistical Package for Social Sciences) วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาได้นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 ด้านปัจจัยส่วนบุคคล
- 1.2 ด้านความรู้เกี่ยวกับยาบ้า
- 1.3 ด้านทัศนคติต่อการดูแลสุขภาพ
- 1.4 ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงยาบ้า
- 1.5 ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
- 1.6 ด้านอิทธิพลของเพื่อน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ลำดับการเป็นบุตร อาชีพของบิดา-มารดา รายได้ของบิดา-มารดา การพักอยู่อาศัย การมีหรือไม่มีบุคคลในครอบครัว (ที่เสพยาบ้า) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละของเด็กและเยาวชน จำแนกตามเพศ อายุ ลำดับการเป็นบุตร อาชีพของบิดา-มารดา รายได้ของบิดา-มารดา การพักอยู่อาศัยก่อนถูกจับกุม การมีหรือไม่มีบุคคลในครอบครัวที่เสพยาบ้า

รายการ		จำนวน (N = 209)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	117	84.69
	หญิง	32	15.31
อายุ	ต่ำกว่า 14 ปีบริบูรณ์	7	3.39
	14 ปี - 20 ปี	202	96.61
การศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	0.96
	ประถมศึกษา	54	25.84
	มัธยมศึกษาตอนต้น	102	48.80
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	38	18.18
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	13	6.22
อาชีพของบิดา-มารดา	รับจ้าง	107	51.20
	ค้าขาย	30	14.35
	เกษตรกรรม	34	16.26
	รับราชการ	11	5.26
	อื่น ๆ	27	12.93

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 209)	ร้อยละ
รายได้ของบิดา-มารดา		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	114	45.46
3,001 - 5,000 บาท	69	33.01
5,001 - 7,000 บาท	15	7.18
7,000 - 10,000 บาท	20	9.57
10,000 บาทขึ้นไป	10	4.78
การพักอาศัยก่อนถูกจับกุมดำเนินคดี		
บิดา-มารดา	107	51.20
บิดา	12	5.74
มารดา	31	14.83
ญาติ	25	11.96
เพื่อน	32	15.31
นายจ้าง	2	0.96
การมีหรือไม่มีบุคคลในครอบครัวที่เสพยาบ้า		
ไม่มี	125	59.81
มี	84	40.19
บุคคลในครอบครัวที่เสพยาบ้า		
บิดา	9	4.31
มารดา	1	0.48
พี่	40	19.14
น้อง	3	1.44
ญาติ	31	14.83

จากตาราง 1 พบว่า เด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 84.69 เพศหญิง ร้อยละ 15.31 อายุต่ำกว่า 14 ปีบริบูรณ์ ร้อยละ 3.39 14 ปี-20 ปี ร้อยละ 96.61 สำหรับ การศึกษาเกือบครึ่งจบมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 48.80 รองลงมาคือจบประถมศึกษา ร้อยละ 25.84 ด้านอาชีพของบิดา-มารดา อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 51.20 เกษตรกรรม ร้อยละ 16.26 ค้าขาย 14.35 รายได้ของบิดา-มารดา รายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 45.46 รองลงมาเป็น 3,001-5,000 บาท คือ ร้อยละ 33.01 รายได้ 10,000 บาทขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 4.78 การพักอาศัยก่อน ถูกจับกุมดำเนินคดี อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา ร้อยละ 51.20 อยู่กับเพื่อน 15.31 อยู่กับญาติ 11.96 และการมีหรือไม่มีบุคคลในครอบครัวที่เสพยาบ้า แต่มีบุคคลในครอบครัวที่เสพยาบ้า ร้อยละ 40.19 และเมื่อถามต่อไปพบว่า เป็นพี่ ร้อยละ 19.14 ญาติ ร้อยละ 14.83 บิดา ร้อยละ 4.31 น้อง ร้อยละ 1.44 ส่วนมารดามีเพียงร้อยละ 0.48

ด้านที่ 1.2 ด้านความรู้เกี่ยวกับยาบ้าของเด็กและเยาวชน แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละ คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเด็กและเยาวชน
ที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้า ด้านความรู้ จำแนกรายข้อและโดยรวม

ข้อคำถาม	จำนวนข้อถูก		μ	σ
	N = 209	ร้อยละ		
1. ความหมายของยาเสพติดคือข้อใด	195	93.30	.93	.25
2. ยาบ้าเป็นยาเสพติดประเภทใด	142	67.94	.67	.46
3. ข้อความใดกล่าวถึงยาบ้าได้ถูกต้อง	5	2.3	.23	.15
4. ข้อใดเป็นลักษณะอาการของคนที่ใช้ยาบ้า	94	44.97	.44	.49
5. ยกเว้นข้อใดที่กล่าวถูกต้องเกี่ยวกับยาบ้า	89	42.58	.42	.49
6. ผู้เสพยาบ้ามีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อนหรือไม่	146	70.53	.70	.45
7. สาเหตุของการติดยาบ้าคือข้อใด	198	94.74	.94	.22
8. การป้องกันการเสพยาบ้า ปัจจัยที่สำคัญคือ	77	36.84	.36	.48
9. สิ่งสำคัญที่สุดในการบำบัดรักษาผู้ติดยา คือข้อใด	155	74.16	.74	.43
10. ขั้นตอนการบำบัดรักษาที่สำคัญประกอบด้วย ขั้นตอนดังนี้	122	58.37	.58	.49
รวม	121	59.55	.59	.15

จากตาราง 2 ในการตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับยาบ้า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อคำถามที่เด็กและเยาวชนตอบถูกมากที่สุด คือ "สาเหตุของการติดยาบ้า" ร้อยละ 94.74 รองลงมาคือ "ความหมายของยาเสพติด" ร้อยละ 93.30 และ "สิ่งสำคัญที่สุดในการบำบัดรักษาผู้ติดยาบ้า" คือร้อยละ 74.16

ส่วนข้อคำถามที่เด็กและเยาวชนที่เสพยาบ้าตอบถูกน้อยสุด คือ "ข้อความใดกล่าวถึงยาบ้าได้ถูกต้อง" ร้อยละ 2.3 รองลงมาคือ "การป้องกันการเสพยาบ้า ปัจจัยที่สำคัญคือ" ร้อยละ 36.84

ในภาพรวมด้านความรู้เกี่ยวกับยาของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า ร้อยละ 59.55 ค่าเฉลี่ย .59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .15

ด้านที่ 1.3 ทักษะคิดต่อการดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชน ดังแสดงในตาราง 3
 ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านทักษะคิดต่อการดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชน
 ที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม (N = 209)

ข้อความ	μ	σ
1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการออกกำลังกายเป็นเรื่องเสียเวลา	4.29	.86
2. การรับประทานอาหารเนื้อ นม ไข่ ผัก ผลไม้ ทำให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์	4.33	1.20
3. อาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ทำให้ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์	3.45	1.06
4. การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค สามารถป้องกันโรคติดต่อได้	3.96	.85
5. ข้าพเจ้ามักจะทดลองในสิ่งที่ยังไม่รู้ แม้กระทั่งการลองเสพยาเสพติด	2.83	.98
6. การออกกำลังกายทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียด ร่างกายแข็งแรง กระปรี้กระเปร่า	4.11	1.07
7. ท่านเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี ไม่โกรธง่าย ทำให้ไม่เคร่งเครียด	3.69	.76
8. ท่านมักจะชอบเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน ๆ เป็นประจำ	3.00	.81
9. ท่านสามารถดูแลรักษาสุขภาพตนเองให้สมบูรณ์แข็งแรง ไม่เจ็บป่วย	3.92	.70
10. การสวดมนต์ ทำสมาธิ ช่วยทำให้จิตใจสงบ	3.91	.93
11. เมื่อท่านไม่สบายใจ ท่านพูดคุยปรึกษาบุคคลใกล้ชิด	3.81	.90
12. เมื่อเกิดปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ ท่านจะหันเข้าหาสิ่งเสพติด	3.39	1.13
13. ท่านพักผ่อนหย่อนใจ คลายความตึงเครียดด้วยการเล่นการพนัน หรือสารเสพติด	3.64	1.05
14. บ้านที่สะอาด เป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ ทำให้ป้องกันเชื้อโรคได้	4.39	.68
15. ท่านไม่สามารถหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ดื่มเหล้าหรือของมีเมาได้ เมื่อต้องไปงานสังสรรค์หรืองานสังคม	2.71	.91
16. เมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการเจ็บป่วย มักจะซื้อยามารับประทานเอง	2.84	.98

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความ	μ	σ
17. เวลาที่ท่านโกรธหรือโมโห ท่านจะทำลายข้าวของ ทำร้ายผู้อื่น หรือทำร้ายตนเอง	3.63	1.12
18. ท่านมักจะอ่านข่าวสาร พังวิทย์ ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับการดูแลรักษา สุขภาพตนเอง	3.60	.85
19. ท่านมักจะสังเกตการเปลี่ยนแปลงหรืออาการผิดปกติของร่างกาย อยู่เสมอ	3.83	.74
20. ท่านยึดหลักธรรมศาสนา หรือปรัชญาในการดำเนินชีวิต	3.48	.87
รวม	3.64	.40

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าโดยรวมมีทัศนคติต่อการดูแลสุขภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีทัศนคติอยู่ในระดับดีกว่าทุกข้อ คือ ข้อที่ 2 “การรับประทานอาหารประเภทเนื้อ นม ไข่ ผัก และผลไม้ ทำให้ร่างกายแข็งแรง” โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมาคือ ข้อที่ 14 “บ้านที่สะอาดเป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ ทำให้ป้องกันเชื้อโรคได้” และข้อที่ 1 “ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการออกกำลังกายเป็นเรื่องเสียเวลา” โดยมีค่าเฉลี่ย 4.39 และ 4.29 ตามลำดับ

ส่วนทัศนคติต่อการดูแลสุขภาพที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ 15 “ท่านไม่สามารถหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ดื่มสุราหรือของมีเมาเมื่อต้องไปงานสังสรรค์หรืองานสังคม” ข้อที่ 5 “ข้าพเจ้ามักจะทดลองในสิ่งที่ยังไม่รู้ แม้กระทั่งการลองยาเสพติด” และข้อที่ 8 “ท่านมักชอบเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนๆ เป็นประจำ” โดยมีค่าเฉลี่ย 2.71 2.83 และ 3.00

ด้านที่ 1.4 การรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงยาบ้าของเด็กและเยาวชน แสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงยาบ้าของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม (N = 209)

ข้อความ	การใช้อยาบ้า					
	หลายครั้ง		บางครั้ง		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เมื่อบิดามารดาของท่านทะเลาะกัน	20	9.57	109	52.15	80	38.28
2. บิดาท่านชอบดื่มสุรา เมื่อเมาแล้วมักจะอาละวาดพาลดุด่าว่าท่านเสมอ	12	5.74	78	37.32	119	56.94
3. มารดาชอบตำหนิติเตียนว่าท่านไม่ช่วยทำงานบ้าน	33	15.79	127	60.77	49	23.44
4. ถ้าหากมารดาของท่านชอบนำท่านไปเปรียบเทียบกับพี่น้องคนอื่นและว่าท่านไม่เอาไหน	42	20.10	102	48.80	65	31.10
5. หากท่านไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่คนในครอบครัวไม่เชื่อ คิดว่าท่านใช้ยาเสพติดและคอยดุด่าท่านเสมอ	36	17.22	95	45.45	78	37.32
6. หากท่านไม่สบายใจมีปัญหา กับคนในครอบครัวและหาทางออกไม่ได้	34	16.27	135	64.59	40	19.14

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	การเข้ายาบ้า					
	หลายครั้ง		บางครั้ง		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7. เมื่อท่านไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน มีการดื่มสุรากับเพื่อนชวนท่านใช้ยาเสพติด	71	33.97	103	49.28	35	16.25
8. หากท่านอยู่กับเพื่อน 2 คน เพื่อนของท่านชักชวนให้ท่านใช้ยาเสพติด	57	27.27	119	56.94	33	15.79
9. บางครั้งท่านอยากไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ แต่บิดามารดามักจะดุว่าเพื่อนของท่านและไม่ยอมให้ท่านได้	46	22.01	122	58.37	41	19.62
10. หากเพื่อนในโรงเรียนไม่มีใครชอบท่านเลย	8	3.83	66	31.58	135	64.59
11. เมื่อผู้ปกครองของท่านไม่อยู่บ้าน ไปต่างจังหวัด ทำให้ท่านอยู่บ้านเพียงลำพัง	25	11.96	96	45.93	88	42.11
12. เมื่อบิดามารดามองท่านเป็นตัวปัญหาในครอบครัว	22	10.53	67	32.06	120	57.42
13. เพื่อนของท่านจัดงานเลี้ยงวันเกิด โดยไม่มีผู้ใหญ่ดูแล มีเพียงเด็ก ๆ และมีคนนำยาเสพติดมาให้ทดลองใช้	30	14.35	116	55.50	63	30.14
14. หากท่านมีปัญหาในการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ทำให้ครูดุว่ากล่าวท่าน	23	11.00	122	58.37	64	30.62

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อความ	การใช้ยาบ้า					
	หลายครั้ง		บางครั้ง		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15. ระหว่างปิดภาคเรียนท่านต้อง ไปธุระและทางที่ท่านไป ผ่านแหล่งที่ขายยาเสพติด	30	14.35	105	50.24	74	35.41

จากตาราง 4 แสดงว่าเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (ยาบ้า) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แสดงว่าเด็กและเยาวชนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงยาบ้า เมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น พบว่า ไม่เสพยาบ้าเมื่ออยู่ในสถานการณ์ข้อ 10 คือ "หากเพื่อนในโรงเรียนไม่มีใครชอบท่านเลย" ร้อยละ 64.59 รองลงมาคือข้อ 12 "เมื่อบิดา-มารดาของท่านมองท่านเป็นตัวปัญหาในครอบครัว" ร้อยละ 57.42 ข้อที่ 2 "บิดาของท่านชอบดื่มสุรา เมื่อเมาแล้วมักอาละวาดพาลดุด่าท่านเสมอ" ร้อยละ 56.94 ในสถานการณ์ที่เสพยาบ้าเป็นบางครั้ง เมื่ออยู่ในสถานการณ์ข้อที่ 6 "หากท่านไม่สบายใจ มีปัญหากับคนในครอบครัว และหาทางออกไม่ได้" ร้อยละ 64.59 ข้อที่ 6 "มารดาชอบตำหนิติเตียนว่าท่านไม่ชอบช่วยงานบ้าน" ร้อยละ 60.77 ข้อที่ 9 และข้อที่ 14 "บางครั้งท่านอยากไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ แต่บิดา-มารดามักจะดุด่าว่าเพื่อนของท่านและไม่ยอมให้ท่านไป" และ "หากท่านมีปัญหาในการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อนทำให้ครูดุด่าท่าน" ร้อยละ 58.37 เท่ากัน และข้อที่ 8 "หากท่านอยู่บ้านกับเพื่อน 2 คน เพื่อนของท่านชักชวนให้ท่านใช้ยาบ้า" ร้อยละ 56.94

ส่วนในสถานที่เด็กและเยาวชนเสพยาบ้าบ่อยมาก ในสถานการณ์ข้อ 8 ร้อยละ 22.27 ข้อ 9 ร้อยละ 22.01 ข้อ 4 ร้อยละ 20.10 และข้อ 6 ร้อยละ 16.27 ตามลำดับ

ภาพรวมเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงยาบ้า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.18

ด้านที่ 1.5 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กและเยาวชน แสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเด็กและเยาวชน ในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม

ข้อความ	μ	σ
1. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับบิดา ตั้งแต่จำความได้ ใกล้ชิด	3.95	.86
2. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับมารดา ตั้งแต่ ใกล้ชิด	4.29	.84
3. ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับพี่หรือน้อง ตั้งแต่จำความได้ ใกล้ชิด	3.79	.90
4. หากท่านเจ็บป่วยและมารดาดูแลปรนนิบัติท่าน ท่านรู้สึกวามารดาปฏิบัติต่อท่านด้วยท่าที ใกล้ชิด	4.52	.73
5. หากท่านเจ็บป่วยและบิดาดูแลปรนนิบัติท่าน ท่านรู้สึกวามบิดาปฏิบัติต่อท่านด้วยท่าที ใกล้ชิด	4.24	.90
6. เมื่อท่านมีเรื่องทุกข์ร้อนกังวลใจ และขอรับ คำปรึกษาจากพี่น้องของท่าน ท่านคิดว่าจะได้รับ คำปรึกษาแบบใด ใกล้ชิด	3.65	.94

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	μ	σ
7. ขณะที่ท่านไปเที่ยวน้ำตกพร้อมกับสมาชิก ในครอบครัว และท่านได้ปีนป่ายไปตามที่สูง ใกล้น้ำตก ท่านคิดว่าสมาชิกในครอบครัวจะดูแล ท่านอย่างไร ใกล้เคียง	3.97	.89
8. หากท่านกำลังเรียนหนังสือและผลการเรียน ลดลง ท่านคิดว่าบิดาจะปฏิบัติต่อท่านในด้าน การเรียนอย่างไร ใกล้เคียง	3.63	.89
9. สถานการณ์ข้อที่ 8 ท่านคิดว่าจะมารดาจะปฏิบัติ ต่อท่านอย่างไร ใกล้เคียง	4.52	.73
รวม	4.02	.74

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าในด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนตอบว่า มีความสัมพันธ์ในครอบครัวใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 4 “หากท่านเจ็บป่วยและมารดาดูแลปรนนิบัติท่าน ท่านรู้สึกว่าจะมารดาปฏิบัติต่อท่านด้วยท่าที” และข้อ 9 “หากท่านกำลังเรียนหนังสือ และผลการเรียนลดลง ท่านคิดว่าจะมารดาจะปฏิบัติต่อท่านอย่างไร” ร้อยละ 87.13 เท่ากัน รองลงมาคือข้อ 7 “ขณะที่ท่านไปเที่ยวน้ำตกพร้อมกับสมาชิกในครอบครัว และท่านได้ปีนป่ายไปตามที่สูงใกล้น้ำตก ท่านคิดว่าสมาชิกในครอบครัวจะดูแลท่านอย่างไร” ร้อยละ 84.21 และข้อ 6 “เมื่อท่านมีเรื่องทุกข์ร้อนกังวลใจและขอรับคำปรึกษาจากพี่น้องของท่าน ท่านคิดว่าจะได้รับคำปรึกษาแบบใด” ร้อยละ 83.26 ตามลำดับ

ส่วนในข้อความห่างเหิน 3 ลำดับ คือ ข้อที่ 1 “ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับบิดาตั้งแต่จำความได้” ร้อยละ 25.36 ข้อที่ 3 “ความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับพี่น้องตั้งแต่จำความได้” ร้อยละ 19.61 และข้อที่ 5 “หากท่านเจ็บป่วยและบิดาดูแลปรนนิบัติท่านรู้สึกว่าจะบิดาปฏิบัติต่อท่านด้วยดี” ร้อยละ 18.18

ด้านที่ 1.6 อิทธิพลของเพื่อน แสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า
ด้านอิทธิพลของเพื่อน จำแนกเป็นรายชื่อและอิทธิพลโดยรวม (N = 209)

ข้อความ	μ	σ
1. ฉันต้องปรึกษาเพื่อนก่อนตัดสินใจทำอะไร	3.04	.76
2. หากท่านตั้งใจว่าวันนี้จะดูหนังสืออยู่บ้าน แล้วมีเพื่อนมาหาชวนไปเที่ยว ท่านจะไปกับเพื่อนทันที	3.29	.74
3. เพื่อนของท่านมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างโรงเรียนมาชวนท่านไปช่วย ท่านจะไปช่วยทันที	3.63	.93
4. พ่อแม่ให้ท่านช่วยทำงานบ้าน แต่มีเพื่อนมาหา และชวนท่านไปเที่ยว ท่านจะทิ้งงานไปไปกับเพื่อนแทน	2.84	.87
5. ท่านมักแต่งตัวตามเพื่อนเพื่อที่จะเข้าอยู่กับกลุ่มเพื่อนได้	3.14	1.00
6. แม้ว่าท่านไม่ชอบการเจาะหู แต่เมื่อเพื่อนในกลุ่มของท่านเจาะหูทุกคน ท่านเลยเจาะหูตามเพื่อนบ้าง	2.85	1.16
7. เวลาที่ท่านขัดสนเรื่องเงิน เพื่อนของท่านจะช่วยเหลือท่านเสมอ	2.95	.88
8. ท่านกับเพื่อนแบ่งปันของใช้ให้ซึ่งกันและกันเสมอ	3.43	.80
9. เมื่อเวลาท่านมีปัญหา รู้สึกไม่สบายใจ คนที่ท่านสามารถเล่าให้ฟังคือเพื่อนของท่าน	3.14	.85
10. เพื่อนของท่านสามารถช่วยเหลือท่านเมื่อท่านประสบปัญหา	2.95	.81
11. หากท่านต้องการซื้อเสื้อผ้า ท่านมักจะให้เพื่อนเป็นคนช่วยเหลือ	2.90	.97
12. เมื่อมีงานเลี้ยงบ้านเพื่อน ท่านมักไม่เคยพลาด	3.44	.87
13. หากคนรักของท่านไม่ชอบเพื่อนของท่าน ท่านจะเลิกคบกับคนรัก	2.44	.95
14. ท่านมักจะโกรธเมื่อพ่อแม่ตำหนิว่าเพื่อนของท่านไม่ดี	2.96	.90
15. คนที่ชวนท่านสูบบุหรี่ครั้งแรกคือเพื่อนของท่านเอง	3.47	1.20
16. ท่านจะรู้สึกวิตกกังวล และไม่สบายใจมาก เมื่อเวลาที่ท่านกับเพื่อนทะเลาะกัน	3.60	.82

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ	μ	σ
17. หากท่านต้องไปไหนเพียงลำพังโดยไม่มีเพื่อนไปด้วย ท่านจะรู้สึก ขาดความมั่นใจ	3.22	.96
18. เมื่อพ่อแม่ห้ามไม่ให้ท่านคบกับเพื่อนที่ท่านว่านิสัยไม่ดี ท่านมักจะไม่เชื่อฟัง	3.22	.96
19. ท่านมักจะต้องมีเพื่อนไปด้วยทุกครั้งที่ท่านจะไปเที่ยวหรือไปธุระ ที่ไหนก็ตาม	3.30	.90
20. บางครั้งแม้ท่านเห็นว่าสิ่งที่ทำเป็นความคิด แต่เมื่อเพื่อน สนับสนุนให้ท่าน ท่านก็จะไม่ปฏิเสธ	3.11	.87
รวม	3.14	.47

ตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาบ้าในด้านอิทธิพลของเพื่อน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลระดับสูง ในข้อที่ 3 “เพื่อนของท่านมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างโรงเรียนมาช่วยท่านไปช่วย ท่านจะไปช่วยทันที” โดยมีค่าเฉลี่ย 3.63 รองลงมาคือข้อที่ 16 “ท่านจะรู้สึกวิตกกังวล และไม่สบายใจมากเมื่อเวลาที่ท่านกับเพื่อนทะเลาะกัน” มีค่าเฉลี่ย 3.60 รองลงมาคือข้อที่ 15 “คนที่ชวนท่านสูบบุหรี่ครั้งแรกคือเพื่อนของท่านเอง” มีค่าเฉลี่ย 3.47 ตามลำดับ

สำหรับอิทธิพลของเพื่อนระดับต่ำหรือน้อย คือข้อที่ 13 “เมื่อมีงานเลี้ยงบ้านเพื่อน ท่านมักไม่พลาด” ค่าเฉลี่ย 2.44 รองลงมาคือ ข้อที่ 4 “พ่อแม่ให้ท่านช่วยทำงานบ้านแต่มีเพื่อนมาหาและชวนท่านไปเที่ยว ท่านจะทิ้งงานไปกับเพื่อนแทน” มีค่าเฉลี่ย 2.84 และรองลงมาคือ ข้อที่ 6 “แม้ว่าท่านไม่ชอบเจาะหู แต่เมื่อเพื่อนในกลุ่มของท่านเจาะหูทุกคน ท่านเลยเจาะหูตามเพื่อนบ้าง” ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.85 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลการสัมภาษณ์

เพื่อประกอบการพิจารณาผลในส่วนของการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้มีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยละเอียด ผู้ให้ข้อมูลเป็นเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติด (ยาบ้า) และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และเป็นเด็กและเยาวชนที่ผู้วิจัยได้เรียนเชิญเจ้าหน้าที่กลุ่มงานเทคนิคบริการ (งานสังคมสงเคราะห์ งานจิตวิทยา งานพยาบาล) เสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำข้อมูลที่แต่ละคนได้สัมผัสเด็กและเยาวชนในการทำงานเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมมาสรุปเพื่อการศึกษาเชิงลึก ซึ่งได้กลุ่มเยาวชนเป้าหมาย จำนวน 16 ราย ชาย 13 ราย หญิง 3 ราย ผลโดยสรุปมีดังนี้

ข้อสรุปจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนผู้ที่เคยเสพยาบ้าและถูกจับดำเนินคดีจำนวน 16 ราย จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ได้ข้อมูลโดยสรุป ดังนี้

จากเยาวชนที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 16 คน มี 7 คน ที่มีครอบครัวแตกแยก (บิดา-มารดาไม่อยู่ด้วยกัน) มีเยาวชน 1 รายที่อาศัยอยู่กับพี่ชายและพี่สาวเนื่องจากบิดาถูกจับกุมดำเนินคดีอยู่เรือนจำ ในข้อหาขายยาเสพติด และมารดาหายออกจากบ้านภายหลังบิดาถูกจับ และไม่ทราบว่าอยู่ที่ไหน ส่วนที่เหลือ 9 ราย อยู่กับครอบครัวทั้งบิดา-มารดา และเยาวชนให้สัมภาษณ์ว่าบิดา-มารดามีความสัมพันธ์ราบรื่นดี จะมีปัญหาทะเลาะกันบ้างก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติ ไม่ถึงกับเป็นสาเหตุให้ครอบครัวแตกแยก

เกี่ยวกับบิดา เยาวชนผู้ให้สัมภาษณ์ 2 ใน 16 ราย มีบิดาเลี้ยง และ 1 ราย จำนวน 3 ราย ที่บิดาถูกจับคดียาบ้ายังถูกจำคุกในเรือนจำ มีบิดาเยาวชนที่ให้สัมภาษณ์ 1 รายที่บิดาติดยาบ้าเนื่องจากบิดาทำงานหนักและใช้ยาบ้าเพื่อช่วยให้ทำงานได้มากขึ้น ประกอบกับต้องการเงินเพื่อเลี้ยงครอบครัว เยาวชนผู้ให้สัมภาษณ์ 1 รายให้สัมภาษณ์ว่าบิดา-มารดาชอบเมาสุรา แล้วทะเลาะกันเป็นประจำ เยาวชนส่วนมากรู้สึกที่ตนเองห่างเหินบิดา

ความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับมารดา เยาวชนผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 1 รายให้สัมภาษณ์ว่ามารดาเป็นคนใจร้อน พุดมาก จู้จี้ ขี้นินทา ชอบดุด่าเยาวชนเป็นประจำ ทำให้เวลาเยาวชนมีปัญหาแล้วไม่กล้าไปปรึกษา จะหันไปปรึกษาเพื่อน จนกระทั่งเข้าสู่ช่วงยาเสพติด และมีจำนวนมากที่ให้สัมภาษณ์ว่ารู้สึกรักมารดามากกว่าบิดา

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับเพื่อน เยาวชนผู้สัมภาษณ์จำนวน 6 ราย ใน 16 ราย อาศัยอยู่กับเพื่อน ๆ ที่หอพักขณะเรียนหนังสือ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น เทียวด้วยกัน และมักจะชักชวนกันทำเป็นกลุ่ม เช่น แข่งรถมอเตอร์ไซด์ เล่นกีตาร์ ดื่มสุรา บุหรี่ มีเยาวชน 1 ราย ให้สัมภาษณ์ว่า ตอนแรกที่คบกันไม่รู้ว่าเป็นเพื่อนที่คบนั้นติดยาบ้า จนกระทั่งไปบ้านเพื่อนจึงรู้ และเมื่อเพื่อนชวนให้ทดลองเสพยาบ้า เยาวชนก็ทดลองด้วยความรู้สึกเกรงใจและขัดเพื่อนไม่ได้

ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง เยาวชนทั้ง 16 ราย ที่ให้สัมภาษณ์รู้สึกกว่าตัวเองผิด อยากให้โอกาสต่อตนเองและไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือยาบ้าอีก อยากเรียนสูง ๆ อยากมีงานทำ อยากเป็นคนที่ครอบครัวเห็นว่ามีประโยชน์